

Skolelederforbundet har gjennomført en forberedelse til dette innspillet ved å involvere alle landets fylker.

Vi er av den oppfatning at dagens regelverk for opplæringssektoren på noen områder er veldig strengt regulert.

Det er uheldig at loven på enkelte områder gjør handlingsrommet til å utøve profesjonelt skjønn smalt. Rektor har det helhetlige ansvaret for skolen, og bør gis større rom for faglig og profesjonelt skjønn.

Vi opplever at dagens regelverk er svært detaljert og til tider uoversiktlig. Hyppige endringer i regelverket er en utfordring i det daglige for de som skal følge det.

Strukturen i regelverket kan være en utfordring å få oversikt over. Det kan være problematisk å skille mellom de forskjellige skoleslagene.

Vi vurderer at regelverket burde vært mer intensjonsbasert og ikke så detaljstyrende. Det ideelle ville være at loven ga et generelt rammeverk, og at det ble gitt gode muligheter for lokal tilpasning.

Skolelederforbundet mener at det er viktig og bra med en forenkling av loven, og at loven gis et klart og tydelig språk.

Tre hovedområder som er særlig utfordrende for praksisfeltet:

- Kapittel 9A: Elevane sitt skolemiljø

Det er selvsagt bra og riktig med fokus på skolemiljøet og lovfesting av elevens rett til et trygt og godt skolemiljø.

Det våre medlemmer erfarer er likevel en eksplosjon av saker, og at det nå brukes alt for mye tid på byråkrati og dokumentasjon.

Det er viktig at ansvaret som er gitt rektor også gir rektor handlingsrom til å delegere myndighet i egen organisasjon, og at rektors skjønnsutøvelse tillegges vekt i behandlingen. Erfaringene fra noen tunge saker er at de ender i en juridisk diskusjon om prosess, noe som trekker ut i tid, og som bidrar til å undergrave rektors skjønn og umiddelbare tiltak. Den skadelidende blir eleven når det går måneder før saken kan avsluttes.

Sett på bakgrunn av straffeansvaret etter opplæringsloven § 9a-13, er det viktig at skolene får tilgang til den kompetanse og de ressurser som trengs for å behandle disse sakene.

- § 1-3 og Kapittel 5: Tilpasset opplæring/ Spesialundervisning

Vi er av den oppfatning at utvalget må se på opplæringsbegrepet. Særlig spesialundervisning opp mot tilpasset opplæring. Rapporten fra ekspertgruppen for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging blir viktig for opplæringsutvalgets videre arbeid.

Er det fortsatt slik at norsk skole skal beholde spesialundervisningen? Erfaringer fra andre land, og kanskje særlig Finland, er viktige å se på her.

- Klageadgang på enkeltvedtak

Regelverket på opplæringsområdet regulerer viktige rettigheter for barn, unge og voksne. Klageadgang på individnivå er viktig å opprettholde, men det må tydeliggjøres hva den individuelle rettigheten innebærer på det enkelte området. Svært ofte er det snakk om ressurser.

Dette er de tre hovedområdene som utmerker seg, men vi ønsker også å kort kommentere noen andre områder som gir utfordringer i praksisfeltet.

- § 2-8: Særskild språkopplæring for elever fra språklege minoriteter
Skolelederforbundet ser at opplæringslovens bestemmelser ikke alltid praktiseres til elevens beste. Forskning på feltet viser at lese- og skriveopplæring bør foregå på morsmål. Regelverket bør være klarere her, og være forskningsbasert.

- § 2-15: Rett til gratis offentlig grunnskoleopplæring
Gratisprinsippet er viktig for å sikre elevenes rett til opplæring. Det er likevel slik at alt er overlatt til kommunens økonomi, noe som skaper store forskjeller mellom kommunene og mellom kommuner og fylkeskommuner.

- Kapittel 4A: Opplæring spesielt organisert for voksne
Bestemmelser om voksnes rett til opplæring på grunnskolen område bør spesifiseres og konkretiseres, slik at det er klare grenseganger for hva som skal være innholdet i opplæringen, og hva som er helserelaterte aktiviteter.

Videre ønsker Skolelederforbundet å kommentere at:

- Gode overganger mellom barnehage og skole og mellom de ulike skoleslagene, må sikres.
- Regelverket for grunnskole og videregående skole bør samkjøres i ny lov.
- Eierskap og nivåer må tydeliggjøres.
- Forslag til ny opplæringslov bør harmoniseres med fagfornyelsen.

Og avslutningsvis vil vi kommentere behovet for å få andre yrkesgrupper inn i skolen.

Alle barn og unge har rett til opplæring. Samfunnet krever at skolen skal dekke et bredere spekter av samfunnsoppgaver enn tidligere, og forvaltningsområdet øker.

Det er derfor behov for at skolen knytter til seg andre yrkesgrupper enn de som tradisjonelt har arbeidet i skolen. Skolelederforbundet mener at dette bør omtales i ny opplæringslov.